

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 75 0 П 000894 13 Рев
Бања Лука, 23.4.2014. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Д. П. из М. Г., кога заступа пуномоћник М. Р., адвокат из Б. Л., против туженог Бироа ... БиХ, С., кога заступа пуномоћник Е. Ш., адвокат из С., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 000894 13 Гж 2 од 29.8.2013. године, на сједници одржаној 23.4.2014. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 П 000894 07 П 2 од 18.01.2013. године одбијен је тужитељ са тужбеним захтјевом којим је тражио да се тужени обавезе да му накнади нематеријалну и материјалну штету. Истом пресудом тужитељ је обавезан да туженом накнади парничне трошкове у износу од 4.462,50 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 000894 13 Гж 2 од 29.8.2013. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужитељ је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда преиначи или укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужитеља којим тражи да се тужени обавезе да му накнади нематеријалну и материјалну штету коју је претрпио због повреда задобијених у саобраћајној незгоди.

По проведеном поступку првостепени суд је утврдио: да се 24.6.2005. године у К. десила саобраћајна незгода у којој је тужитељ, као сапутник у путничком возилу, задобио повреде у предјелу десне подлактице, чеоног дијела

главе и десног дијела ребара; да је ову саобраћајну незгоду скривио возач путничког возила иностране регистрације; да је тужитељ 17.10.2005. године са А. И., С. закључио вансудско поравнање на износ од 2.000,00 КМ, који се односи на накнаду нематеријалне штете и изгубљене зараде, а који износ му је исплаћен; да је тим поравнањем тужитељ у цјелости намирен за штету проистеклу из предметног штетног догађаја и да се он одрекао свих даљих потраживања по том основу према свим осигуравачима односно другим правним и физичким лицима; да је тужитељ био запослен као полицајац у ДГС БиХ од 2002. године и да му је 2006. године утврђена инвалидност од 40%-преостала радна способност, након чега је исти распоређен у наведеном органу на друго радно мјесто са пуним радним временом; да је правоснажном пресудом Суда БиХ тужитељу досуђена накнада материјалне штете на име разлике плате, док је у цјелости одбијен са захтјевом за накнаду нематеријалне штете.

Темељем оваквог чињеничног утврђења нижестепени судови су закључили да се склапањем вансудског поравнања тужитељ одрекао права на истицање било каквих захтјева према туженом по истом штетном догађају, а како исти није доказао да је након закључења тог поравнања његово здравствено стање знатно погоршано (тужитељ је тврдио да је почетком 2006. године оболио од епилепсије, што је посљедица повреде задобијене у предметној саобраћајној незгоди), ови судови су судили тако што су одбили захтјев тужитеља.

Одлуке нижестепених судова су правилне.

Вансудско поравнање је уговор којим се дијелом или у цјелости коначно регулишу међусобни односи уговорних страна ван суда. Вансудско поравнање које оштећени закључују са заједницама осигурања на име исплате штете из основа обавезног осигурања се знатно разликује од других поравнања која се односе на извршење новчане обавезе. То поравнање је специфично и по субјектима који га закључују и по регулисању међусобних односа између потписника и осигураника, у најчешћем случају штетника.

Битан услов за закључење поравнања, у смислу члана 1089. ст. 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04), јесте постојање узајамних попуштања којим странке прекидају спор односно уклањају неизвјесност те одређују своја узајамна права и обавезе.

Код чињенице да је вансудским поравнањем тужитељу утврђена накнада нематеријалне штете и изгубљене зараде у износу од 2.000,00 КМ, да му је тај договорени износ штете исплаћен те да поравнање садржи одредбу по којој је исплатом износа од 2.000,00 КМ тужитељ у потпуности намирен и да се он одриче права да по основу истог штетног догађаја истиче било какве новчане захтјеве према било којим правним или физичким лицима, правилно су нижестепени судови закључили да тужитељу не припада право да у судском поступку тражи разлику штете.

Према стању списка, захтјев тужитеља за плаћање већег износа накнаде штете од оног износа који је утврђен закљученим вансудским поравнањем је

заснован на тврдњи да поравнањем није обухваћена сва нематеријална и материјална штета коју је он претрпио у саобраћајној незгоди. Када би се и прихватила као тачна ова тврдња тужитеља, то не би могло имати одлучни значај за одлуку о спору. Наиме, закљученим вансудским поравнањем су уговарачи регулисали међусобна права и обавезе из насталог штетног догађаја, чиме су угашена потраживања тужитеља према туженом за плаћање већег износа накнаде штете од оног који је утврђен склопљеним поравнањем. Захтјев тужитеља за плаћање већег износа накнаде је у непосредној супротности са одредбама поравнања, због чега је такав захтјев неоснован, све док правно егзистира уговор о поравнању, који се мора поштовати јер производи правно дејство. Потписивањем поравнања тужитељ је прихватио понуђени износ од 2.000,00 КМ, који садржи свеукупну штету која му је проузрокована у предметној саобраћајној незгоди, па он као учесник поравнања не може с основом да тражи у парници више него што је поравнањем утврђено.

Само у случају да је након закључења поравнања из исте повреде настала нова штета, поравнање не би било сметња досуђивању нове накнаде штете. Међутим, тужитељ у конкретном случају није доказао да је након закључења вансудског поравнања оболио од епилепсије, што би представљало нову штету. Навод тужитеља да је први епилептични напад имао 01.3.2006. године нема утемељење у проведеним доказима. Из медицинске документације те приложених налаза и мишљења вјештака медицинске струке произилази да тужитељ болује од епилепсије, али се из тих доказа не може поуздано утврдити када се то обољење по први пут јавило. Осим тога, само из налаза и мишљења вјештака Д. Д., који је по специјалности хирург, те А. М., који је по специјалности психолог и психијатар, произилази да су епилептични напади посљедица саобраћајног удеса од 24.6.2005. године, док из налаза и мишљења вјештака Е. К., који је по специјалности хирург-ортопед, те А. М., који је по специјалности неурофизиолог, произилази да се епилептични напади не могу довести у везу са наведеном саобраћајном незгодом.

У ревизији се неосновано наводи да се нижестепене пресуде темеље на погрешној оцјени доказа и да другостепени суд није оцијенио све жалбене наводе.

Начело слободне оцјене доказа или слободног судијског увјерења, садржано у члану 8. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП), карактерише одсуство законом утврђених правила о избору и рангирању доказа према доказној снази и о начину испитивања појединих доказа. Слободна оцјена доказа подразумијева и слободно одлучивање суда који ће се од предложених доказа извести ради утврђивања одлучних чињеница (члан 123. у вези са чланом 81. ЗПП). Приликом оцјене доказа суд је дужан да користи резултате савремених научних достигнућа и искуства у одређеним областима, а разлози за одређено увјерење морају бити објективно прихватљиви.

У конкретном случају одлуке нижестепених судова нису арбитрарне већ засноване на савјесној и брижљивој оцјени сваког доказа посебно и свих доказа заједно као и на основу резултата цјелокупног поступка. Тужитељу није онемогућено да предлаже доказе јер је његов пуномоћник био присутан на

припремном рочишту заказаном за дан 08.10.2012. године и на том рочишту је предложио доказе које ће извести на главној расправи, а првостепени суд је његов приједлог у цјелости усвојио, па је оправдано одбио да изведе доказе који су предложени тек на рочишту за главну расправу (допунско вјештачење).

Исто тако, другостепена пресуда садржи одговор другостепеног суда на разлоге жалбе, при чему ваља нагласити да другостепени суд треба да оцијени само оне жалбене наводе који су од одлучног значаја, како је то одређено у члану 231. ЗПП. Жалбене наводе који се не односе на одлучне чињенице, већ се односе на мање важне и споредне чињенице, другостепени суд може, али не мора, да оцјењује у својој одлуци. Надаље, да се разлози из првостепене пресуде не би понављали и у другостепеној пресуди, другостепени суд се може позвати на оне разлоге првостепене пресуде које је оцијенио као правилне.

Како се ревизионим наводима не доводи у питање законитост и правилност одлука нижестепених судова те како те одлуке нису захваћене недостацима на које овај суд пази по службеној дужности, то је примјеном члана 248. ЗПП ревизију тужитеља ваљало одбити.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић